

І сукожу наукаїго,
І свого не цурайго...
Т. ШВЧЕНКО

СВОВОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
JHC: HEnderson 5-8740
Тел. в Нью-Йорку:
BArclay 7-4125

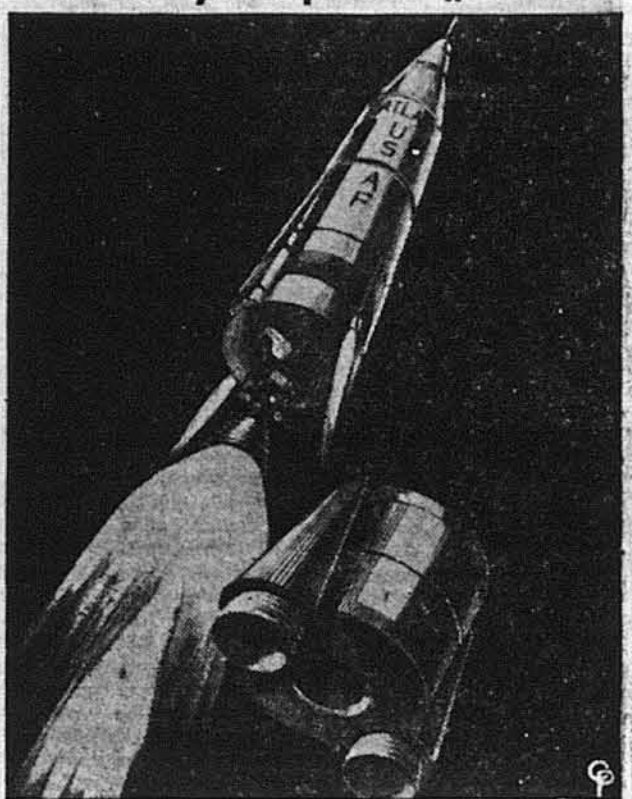
РІК LXV. Ч. 231. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го ГРУДНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 2, 1958 No. 231. VOL LXV

ЗДА ПЛАНУЮТЬ ПЕРЕГОВІРИ У СПРАВІ ЦІЛОЇ НІМЕЧЧИНИ

КОМАНДУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ
СИЛ В ЄВРОПІ ТРАКТУВАТИМЕ КОЖНУ АКЦІЮ
ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗАЛОГИ В ЗАХІДНОМУ
БЕРЛІНІ, ЯК АКЦІЮ ПРОТИ ЗДА

Огеста, Джорджія. — Державний секретар Джон Фостер Доллес, ідучи до Мехіко, зупинився в неділю, 30 листопада ц. р., в Огесті, Джорджія, і відбув тут довшу нараду з през. Айсенгавером. Нарада була присвячена справі Берліну і після її відбув Доллес передав журналістам до опублікування заяву президента Айсенгавера, в якій стверджується, що раз дуже рідко, що З'єднені Держави вважають своїм невідкладним завданням відстояти свободу і безпеку населення Західного Берліну і тому не підуть на ніякі домовленості, які не погодяться на ніякі заходи, що могли б стати загрозою для населення цієї частини німецької столиці. Заява през. Айсенгавера є черговою відповіддю ЗДА на советські намагання змінити праві положення Західного Берліну і добитися виходу з нього американської, французької та британської залог. Рішучість ЗДА в цьому напрямі підкреслює також і голландськомандувач американських збройних сил в Європі ген. Генрі І. Гудс, який, відбываючи пресову конференцію в Західному Берліні, заявив, що кожна акція проти американського гарнізону в Західному Берліні буде трактована, як акція проти ЗДА. За активний спротив советським спробам „об'єднати“ цілий Берлін під східно-німецьким комуністичним режимом висловився також і колишній президент Труман, який у своїй статті, друкованій в американських часописах в понеділок 1 грудня ц. р., ствердив, що не може бути ніякої мови про те, щоб союзники залишили Берлін. Пропозицію Хрущова створити з Берліну вільне місто назвав Труман маневром, таким же, як ним була безуспішна советська блокада Берліну в 1948 році. Вирішення справи Західного Берліну, на думку Трумана, не можна окремо, без вирішення справи цілої Німеччини. На цьому ж становищі стоїть і теперішній американський уряд, який, як повідомляють з Вашингтону, планує відбити окремі переговори з Великою Британією і Францією в справі майбутнього цілої Німеччини і безпеки цілої Європи. На цій базі американський уряд готовий почати переговори також і з Москвою.

Департамент оборони стверджує повний успіх ракети „Атлас“

Малюнок ракети „Атлас“, що пролетіла 6.325 миль

Вашингтон. — Департамент оборони ствердив, що ракету 28-го листопада в 9:27 год. по полудні з повним успіхом випустили керувану ракету „Атлас“ на найдовшу можливу відстань 6.325 миль. Цю міжконтинентальну ракету випущено з летючої бази на Флориді, і вона з успіхом долетіла до острова Вознесіння в південному Атлантиці недалеко Африки. Цей успіх закінчив одnorічний пробі з випущенням цієї далекої ракети. СССР, що в серпні 1957 року повідомляв про випущення міжконтинентальної ракети, але не подав, як далеко її ракета долетіла. СССР мусів користуватися цією рацією до випущення своїх „Спутників“. В попередніх пробах досліди виконували на невеликій відстані, а деякі проби зовсім не вдавалися, бо експлозії наставали зараз після випущення ракети. Проба з 28-го листопада була 15-ю, якою вона дала повний успіх. „Атлас“ може залетіти з водневим бомбом в кожне бажане місце ворожої держави на віддалі понад 6,000 миль. „Голос Америки“ 37 мовами повідомив народи за залізною завісою про цю подію, надаючи жадних коментарів.

ЗУСТРІЧ „СВОБОДИ“ З ГРОМАДЯНСТВОМ ПРИНЕСЛА НІЛЬКАСОТ ДОЛЯРІВ НА ДОПОМОГОВИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ФОНД

Створений недавно при ЗУ-АДКомітеті Український Допомоговий Літературний Фонд одержав в найближчих днях нількасот доларів як першу пожертву від українського громадянства, складену з нагоди вшанування дні тієї зустрічі „Свободи“ з Українським Громадянством минулої суботи, 29-го листопада. Загальну суму пожертв на ту благородну ціль збільшили в першу чергу голівні виконавці програми зустрічі, оперова співачка п-ні Марія Лисогір та її аккомпаніаторка п. Ольга Дмитріва, директор Українського Театру в Америці п. Йосип Гірний та письменник-артист Микола Понеділок, які відмовилися від гонорарів за свої гостинні виступи під час програми зустрічі. Від буль-якої винагороди за витрачений час і труд відмовилися також п-ні Ірина Камшубинська з Бронкс, яка на запрошення керувала підготовкою, зокрема відповідним поданням включеної в програму зустрічі перекладачки. Очевидно, що цілком безкоштовно працювали також члени складеного з урядничок Адміністрації „Свободи“ та дружини редакторів і працівників „Свободи“ та деяких голівних урядовців УНСоюзу Комітету

Іван Багрянний приїжджає на відвідини до ЗДА

Нью Йорк. — У вівторок, 2-го грудня, причалить на кораблі „Юнайтед Стейтс“ до Нью Йорку на кількомісячній відвідини цієї країни і Канади відомий український письменник і політичний діяч, голова Української Національної Ради, Іван Павлович Багрянний, який приїжджає на запрошення Об'єднання Українських Письменників „Слово“, щоб взяти участь в організованому цим Об'єднанням з'їзді українських письменників, що відбувається в Нью Йорку в днях 6 і 7-го грудня. І. П. Багрянний, посідаючи мешкає в Західній Німеччині. Він є генеральним секретарем Української Революційно-Демократичної Республіки, що організації офіційно організована в 1945 р. по другій світовій війні та що в своєму складі має переважно людей молодшої генерації українців з підсоветських часів, які опинилися в наслідок остан-

В НЬО ЙОРКУ ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧЕНО 40-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ ВУАН В КИЄВІ

Нью Йорк. — В неділю, 30 листопада у приміщенні Українського Інституту Америки відбулася урочиста конференція ВУАН у ЗДА, якою відзначено 40-річчя заснування Української Академії Наук у Києві. В УАН у ЗДА, якою відзначено 40-річчя заснування Української Академії Наук у Києві, який відзначив важливість цих подій в українській історії. З доповіддю виступив президент ВУАН у ЗДА проф. М. Вулицький, який висвітлює історію заснування Української Академії Наук у Києві в основні етапи її розвитку. Доповідач зупинився на довголітній спільній праці українських учених в науковій інституції університетів, що завершилася створенням Академії Наук, коли український народ став вільним. Академія, як це зазначено в її статуті, була „найвищою науковою установою“. Першим її президентом був учений світової слави Володимир Вернадський. В українській державі при підтримці широкій кілі громадянства Академія швидко розвинулася і при ній створилася велика бібліотека, музей мистецтва, акліматизаційний сад і багато наукових інститутів. Академія продовжувала успішно існувати і в перші роки советської окупації до

ПРАВІ ПАРТІЇ ЗДОБУЛИ БІЛЬШІСТЬ В НОВОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ФРАНЦІЇ

Париж. — В неділю 30-го листопада ц. р., в другому останньому дні французьких парламентських виборів за новою конституцією і виборчою ординацією, новозаснована права партія прихильників ген. де Голля, Союз Нової Республіки, здобула 188 посольських місць на всіх 465 мандатів у новому парламенті. Таким чином, вона стала найбільшою парламентською групою у першому парламенті 5-ї Французької Республіки. Хоча комуністи отримали, після де-Голліста, найбільше голосів на території розпорошені, а внаслідок принципу, що мандат припадає партії, яка в даній окрузі дістала найбільше голосів, число комуністичних посольських місць з 144 в останньому парламенті до 10-х. Цілком зникла права група „пужадистів“, яка з давніх 30-х мандатів зберегла всього 1. Зате другою найчисельнішою парламентською групою стала права партія „незалежних“, яка підвищила своє давнє число 107-х посольських місць до 132-х. Соціалісти, які мали 91 мандат, дістали 40, центро-ліва Радикальна партія із 42-х мандатів скорчилася до 13-х, центро-права народна республіканці (католицька партія) і християнські демократи матимуть замість 71, — 57 мандатів, всі інші центро-лівої партії разом узяті — 22. Лідер кому-

З'їзд міністрів НАТО радитиме за 2 тижні над справою Берліну

Лондон. — Від 16 до 18 грудня ц. р. відбуватиметься в Парижі конференція міністрів закордонних і військових справ із 15-х держав-членів Організації Північно атлантичного пакту (НАТО). Справа Берліну, себто погрози Совітів щодо виключення Західного Берліну до східно-німецької сателітної „держави“, буде центральною темою наради тридцяти західних міністрів. Другою поважною датою в цій справі у цьому місяці будуть вибори на території Західного Берліну в неділю 7-го грудня. Це буде зворушливий плебісцит між 2,500,000-ми мешканцями Західного Берліну над минулолітнім ультиматумом Нікіти Хрущова, що протягом найближчих шістьох місяців західний Берлін має бути не-залежний як „вільне місто“. Ультиматум ставився негативно до створення Вільного Брадта в захід. Берліну, щоб переговорювати не про сам Берлін, а про цілу німецьку проблему і з'єднання Німеччини. За думкою того 65-річного німецького комуніста, такі розмови тільки „експлуатували б ситуацію“, яка, мовляв, тепер зводиться до одної проблеми Берліну. Командант американських збройних сил в Європі, генерал Генрі І. Готс, прибувши до Західного Берліну на два дні, заявив на пресовій конференції, що кожне порушення свободи комунікації поміж Заходом та американським гарнізоном у Західному Берліні буде вважатися акцією проти того гарнізону, а кожна така акція буде рівнозначна з акцією проти З'єднаних Держав.

Кубинський уряд заарештував 30 офіцерів

Гавана, Кубинська Республіка. — Уряд президента Ватіси заарештував 30 офіцерів армії, що вони не хотіли брати участь у новій офісній проти повстанців Фідела Кастра. Між цими заарештованими є несутворені офіцери, які мають знаходитися шеф операцій в районі Сантьяго де Куба полковник Кандідо Курбельо, полковник Рохас, майор Педро Кастро Рохас із корпусу танків

Армія перемогла Флоту у відношенні 22:6

Філадельфія. — У футбольних змаганнях, які відбуваються тут кожного року між дружинами Армії (Army) і Флоту (Navy) і які проходять тут в суботу дня 29 листопада-вирішну перемогу здобула Армія, репрезентована дружиною Військової Академії у Вест Поінті, перемогла Флоту, репрезентовану дружиною Морської Академії в Аннаполісі в відношенні 22:6. Змагання, що відбувалися на Муніципальному Стадіоні у Філадельфії, пригледалося, не вважаючи на дошкульний холод, понад 100,000 осіб, в тому числі і представників Пентагону із ген. Твайнінгом на чолі, князь Монако Райніс з дружиною, грецька принцеса Констанція та інші. Кадетським Корпусом Вест Поінту, що прибув на змагання у повному складі (2,400 кадетів),

В АМЕРИЦІ

● 49-річний будівельний робітник Г. Д. Олвер із Корпусу Кристі в Тексасі впав із висоти 110 стій під час будови мосту і не забився. Має тільки зламану ногу та внутрішні поранення.

● В Пончар-Блафе, Міссурі, помер 99-річний доктор Джон Д. Галлігер, який після 90-го року життя був два рази батьком своїх дітей. Він виконував лікарську практику до 98 року життя. Його дріт жінка має 38 років. Від двох перших жінок він має 7 дітей. Говорять про свою філософію після того, як став багатим на 90-ті, він сказав: „Чоловік повинен мати щастя, здоров'я, і я стараюся тепер це робити“.

● Штер-Тавісенд, добрий приятель англійської княгині Маргарети, 27-го листопада перелетів через Малайю, Флориду, в своїй подорожі до Перу. В Малайї він пересів на літак, бувши в товаристві французької кінової зірки Барбари Анлі.

● 53-річний Едвард Стабле 17 років брав залогом з місця управління в Нью Йорку, як терорист, з якою працює в фільтер агентів виявили, що він де-

но торгував за наркотики більше як по 1,000 доларів. Агентів обсерували його два тижні і коли його заарештували, знайшли в його мешканні 8 унцій героїну та 1,150 доларів готівки, що було деїним торгом. Стабле діставав 184 долари місячно „ропшу“ на утримання жінки і 5 дітей.

● 26 і 27 листопада в Лос-Анджелес, Каліфорнія, було таке зазначене повітря в районі того міста, що люди аж хорували, їх боліли легні, гризли в горлі та пекло в очі. Навіть горлі не міг розкрити його прогнати. Люди домагалися, щоб федеральний уряд зайнявся справою контролю повітря, яке в зазначеному стані руйнує здоров'я людей.

● Монітом, Нью Бронсвік, Канада, повідомляє, що звітним вже виставили літаки до ЗДА. Минулого року з Канади приїхали до ЗДА 12 мільйонів літаків вартості 6 мільйонів доларів. Найбільше, бо аж дві треті з того числа приїхали були до ЗДА 12 мільйонів літаків вартості 6 мільйонів доларів. Найбільше, бо аж дві треті з того числа приїхали були до ЗДА 12 мільйонів літаків вартості 6 мільйонів доларів. Найбільше, бо аж дві треті з того числа приїхали були до ЗДА 12 мільйонів літаків вартості 6 мільйонів доларів.

У СВІТІ

Помер Володимир Соловй, кол. діяч УНДО на Лемківщині

Монреал, Канада. — Ще 15-го листопада помер тут у 67-му році життя бл. п. Володимир Соловй, колишній старшина Української Армії, член уряду УНР на еміграції за прим'єрства в ньому проф. Олександр Шульгин. Володимир Соловй був одним з найвидатніших українських діячів на Лемківщині і був кандидатом УНДО на посла

до варшавського союму та не ввійшов туди тільки внаслідок польських виборчих обмежень. Під час останньої війни він вийшов до Парижу, потім до Лондону, звідки переліхав до Монреалю. Відзначався великою особистістю культурно, знавним західних мов та іншими прикметами діячів дипломатії. Залишив дружину Марію з Екельських, сестру Софію і брата Тадея.

● У Лондоні віце-президент Річард Ніксон має велику неприємність: коли він має долатися на обід в американській посольстві, де він має привітати королеву Єлизавету II, як гостю, ствердив, що у Вашингтоні забули спакувати його т. зв. „смішок“ („smile“). З-поміж різних службових амбасад, журналістів і політичних агентів із Скотленд Ярду, які могли б позичити віце-президента „смішок“, найбільше підходив своєю фігурою журналіст Жим Бессет з Лос-Анджелесу. Він і позичив свій одяг Ніксону, який проте почував себе дуже незручно, у задовгих рукавах і кепсько скроєному одязі. Памі Ніксону нагадало, що не доповнювала, як павулину вилку Ніксону.

● Колишній французький прем'єр, лідер Радикальної Партії у Франції, 78-річний Едвард Деладі, і 51-річний П'єр Мендес-Франс, зрелися своїх станових посадишків — першим в м. Анжю, останній в Люв'єр, внаслідок отримання парламентських виборів до нового французького парламенту. Французькі газети передбачають, що хоч Мендес-Франс, „зник“ з політичного оживлення, проте він напевне небагато знову з'явиться на ньому.

